

Warszawa, dn. 28 listopada 2019 roku

Dr hab. Katarzyna Drózdź-Łuszczyk
Instytut Polonistyki Stosowanej UW
Wydział Polonistyki UW

Opinia o rozprawie doktorskiej mgr Izabelli Ławeckiej

pt. *Modele komunikowania życzeń w mediach społecznościowych (na przykładzie wybranego materiału opublikowanego na Facebooku)*

Rozprawa doktorska mgr Izabelli Ławeckiej – słuchaczki studiów doktoranckich na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego – została opracowana pod moją opieką naukową w latach 2015-2019. Wyniki swoich kilkuletnich badań Doktorantka przedstawia w siedmiu rozdziałach na 260 stronach (ostatnie 40 stron stanowi aneks).

Układ kompozycyjny pracy jest przejrzysty, zaś wywód logiczny. We *Wprowadzeniu* Autorka przedstawia uzasadnienie wyboru materiału badawczego i zarysowuje stan badań nad komunikacją, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji w Internecie. Następnie w rozdziale pierwszym referuje literaturę dotyczącą aktu życzeń, ale przede wszystkim w oparciu o wcześniejsze opracowania i własne badania proponuje charakterystykę składniową czasownika *zyczyć*, kluczowego dla jej dalszych rozważań. Rozdział drugi Doktorantka poświęciła specyfice komunikacji na Facebooku. Kolejne trzy rozdziały – oznaczone jako trzeci, czwarty i piąty – przynoszą analizę materiału. Materiał został poddany analizie zarówno jakościowej, jak i ilościowej, zwłaszcza w tych częściach pracy, które poświęcone są charakterystycznej dla komunikacji w Internecie dialogiczności. Rozdziały od trzeciego do piątego włącznie kończą się krótkim podsumowaniem. Po rozdziale oznaczonym jako piąty znajduje się *Zakończenie*, w którym Autorka bynajmniej nie powtarza sformułowanych wcześniej konkluzji, lecz stara się sformułować wnioski znacznie ogólniejsze, uwzględniające między innymi językowe zachowania grzecznościowe. Po *Zakończeniu* następuje obszerna *Bibliografia* (strony 212-222), w której uwzględniono także słowniki i netografię. Jest to bibliografia nie tylko obszerna, lecz również właściwie wykorzystana.

Dysertacja jest poświęcona życzeniom, które – choć są aktem mowy utrwalonym w tradycji – ewoluowały pod wpływem coraz powszechniejszej komunikacji w mediach społecznościowych. Spośród wielu problemów związanych z przemianami aktu mowy (należy dodać: dostrzeganych przez Doktorantkę) uwypuklony został jeden, który jest zarazem celem jej pracy, a mianowicie odtworzenie i scharakteryzowanie modeli przekazywania życzeń w przestrzeni Facebooka. Zadanie, jakie postawiła przed sobą mgr Izabella Ławecka, nie było

łatwe przez to, że zarówno same życzenia, jak i komunikacja w Internecie mają bogatą literaturę i postawienie nowych problemów badawczych, czy choćby spojrzenia na znane problemy z nowej perspektywy bez trywializacji wymagały sumiennej lektury i dużej dyscypliny badawczej. Rozważania Doktorantki należałoby ulokować pomiędzy badaniami nad modelami komunikacyjnymi, aktami mowy w Internecie, przeobrażeniami współczesnego języka w nowych mediach, grzecznością językową, a komunikacją marketingową. W literaturze poświęconej wymienionej – bardzo przecież różnorodnej – tematyce mgr Ławecka porusza się swobodnie, dowodząc znajomości prac poprzedników.

Koncepcję pracy mgr Izabella Ławecka przygotowała w pełni samodzielnie, sięgając do literatury i własnych obserwacji. Jak wspomniałam, punktem wyjścia dla rozważań stał się schemat konotacyjny czasownika *życzyć* (*ktoś₁ życzy komuś₂ czegoś (z jakiejś okazji)*). Schemat ten uznała za odzwierciedlający model najbardziej tradycyjny. Z nim skonfrontowała pozyskany materiał badawczy i w efekcie uzyskała dwa zasadnicze modele komunikacji: tradycyjny (w wariacie symetrycznym i asymetrycznym, oba warianty związane z relacjami nadawczo-odbiorczymi) i marketingowy (tymczasem w jednej odmianie). Dokładna analiza materiału umożliwiła także wyodrębnienie kolejnych, mniej powszechnych, modeli przekazywania życzeń, które Autorka nazywa roboczo *życzeniami sterowanymi* (typ pierwszy) oraz *życzeniami pośredniczącymi* (typ drugi; oba typy scharakteryzowane w ostatnim rozdziale materiałowym).

W rozprawie mgr Izabella Ławecka przekonująco pokazała, że życzenia na Facebooku zasługują na osobną charakterystykę i to nie tylko dlatego, że łączą komunikację werbalną z elementami komunikacji niewerbalnej, czy mają cechy charakterystyczne dla komunikacji internetowej i wykazują żywy związek z właściwą nowym mediom kulturą uczestnictwa. Autorka dysertacji poprzez charakterystykę modeli przekazywania życzeń na Facebooku pokazała, jak różnorodne funkcje (społeczne, reklamowe, wizerunkowe, rozrywkowe) pełnią życzenia „ogłaszane” w mediach społecznościowych. Należy podkreślić, że mimo bogatej literatury poświęconej życzeniom w różnych perspektywach nie było to dotychczas przedmiotem refleksji.

W mojej opinii cel, jaki postawiła sobie w rozprawie mgr Izabella Ławecka, został w pełni osiągnięty. Dysertacja przyniosła rzetelny opis podjętej problematyki.

K. Dróżek - Łuszczyk